

Forebygge digitale krenkelseser

For elevene henger det som skjer på skolen og det som skjer i sosiale medier eller andre steder på nett tett sammen. Uønskede hendelser på nett kan påvirke elevenes opplevelse av skolemiljøet. At dere jobber forebyggende med et trygt og godt skolemiljø vil også kunne forebygge digital mobbing og krenkelseser.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 30.04.2024

Elever som ikke er inkludert på skolen er ofte de samme som ikke blir inkludert, eller opplever at de er utenfor, i for eksempel sosiale medier og gaming. Digital mobbing kan være svært komplisert, og foregår gjerne på flere plattformer samtidig. Det er ofte ekstra vanskelig for voksne å oppfatte og forstå når elevene opplever utenforskap, mobbing eller andre krenkelseser på nett, men det som skjer digitalt kan være svært alvorlig og ha stor påvirkning på eleven. Det er derfor viktig at dere jobber forebyggende og følger godt med.

Forebygging

For å forhindre at elevene opplever mobbing eller andre uønskede hendelser på nett, er det viktig at dere som jobber på skolen hjelper elevene å utvikle digital dømmekraft. Elevene kan ta bedre valg hvis de forstår konsekvensene av handlinger de gjør på nett, og hvilke lover og regler som gjelder. Skolen har derfor en viktig rolle i å utjevne ulikheter i elevenes digitale kompetanse.

Å jobbe for at elevene i klassen og på skolen utvikler et inkluderende fellesskap, vil også påvirke hvordan de inkluderer hverandre på digitale flater. Det er naturlig at det digitale livet også er et tema når dere jobber med klassesamhold, inkludering og tilhørighet på skolen.

Dere som jobber på skolen kan bidra til å forebygge og håndtere uønskede digitale hendelser ved å være gode rollemodeller, for eksempel ved å gi tydelige signaler om hvordan dere og elevene kan praktisere godt nettvett i skolehverdagen.

Gode relasjoner mellom lærere og elever er viktig

Elever som har vært utsatt for mobbing og andre krenkelser på nett har behov for ansatte som tar dem på alvor og som støtter dem når slike uønskede hendelser oppstår. Mange elever ønsker ikke å fortelle om at de har opplevd digitale krenkelser siden de er redde for konsekvensene ved å si fra. Dere må sikre at elevene har tillitt til at dere kan hjelpe dem når de havner i vanskelige situasjoner på nett, og de ikke blir sittende alene med det de har opplevd. Det er derfor viktig at dere er åpne og lyttende, har gode og tillitsfulle relasjoner til elevene, og setter dere inn i elevenes digitale liv. Slik kan dere være trygge og ansvarlige voksne når elevene trenger det.

Skolemiljø saker inkluderer ofte krenkelser på nett

Mange skolemiljø saker har digitale spor, og skolen har ansvar for å håndtere og begrense skadeomfanget av uønskede digitale hendelser som involverer elevene. Det er viktig at dere er tydelige på hvordan dere håndterer mobbing og andre krenkelser på nett, og hvem på skolen elevene og foreldrene kan snakke med hvis noe skjer. Foreldrene er en god samarbeidspartner, både i det forebyggende arbeidet, men også når dere står midt en hendelse. Vurder hvordan dere kan involvere foreldrene.

Tiltak mot digitale krenkelser

Elevene som utsettes for mobbing og andre krenkelser på nett har behov for støtte og umiddelbare og egnede tiltak. Dere må ofte sette inn særlige tiltak mot digitale krenkelser, i kombinasjon med mer generelle tiltak for å gi eleven et trygt og godt skolemiljø. Tiltakene dere setter inn må oppleves som relevante for elevene.

Ofte vil det være flere elever som er involvert, og det kan være situasjoner hvor alle parter sliter og føler seg krenket. I tillegg kan også de som observerer at andre blir utsatt for krenkelser oppleve utrygghet og trenge hjelp og støtte. Uønskede digitale hendelser kan ha betydning for flere enn den ene som har opplevd noe ubehagelig eller uønsket, da andre medelever kan ha sett, videresendt og kommentert bevisst eller ubevisst. Disse elevene må også ivaretas, da de kan føle på skyld og skam i etterkant.

Viktig å huske på ved håndtering av digitale krenkelser

Det er viktig at dere kjenner til hvilke rettigheter og ansvar både dere som jobber på skolen og elevene har ved håndtering av digitale hendelser, slik at dere ikke begår nye krenkelser mot elevene ved å sette inn tiltak som ikke er lovlige.

- Dere har ikke lov til å be om innsyn i elevenes private meldinger eller innhold på elevenes private utstyr.
- Dere har ikke lov å gå inn på elevenes lukkede sosiale medier uten samtykke. Dette gjelder også hvis dere antar at den aktuelle eleven står bak digital mobbing.

Kontakt politiet ved lovbrudd

Hvis dere har mistanke om et lovbrudd må dere kontakte politiet. Dere kan også ta kontakt med politiet for å få veiledning. Hvis hendelsen er ulovlig, må dere vurdere å politianmelde.

Overskrift

Relevante ressurser

- [Tiltak i skolemiljø saker](#)
- [Dubestemmer.no](#)
- [Trygg nettbruk \(Politiet\)](#)
- [Delbart? \(Politiet\)](#)
- [Slettmeg.no](#)
- [Nettvett.no](#) - veiledninger om sikker bruk av internett
- [Barn og medier \(Medietilsynet\)](#)
- [Kompetansepakke om systematisk arbeid med digital dømmekraft](#)
- [Kompetansepakke om trygt og godt skolemiljø](#)

Regelverk

- Opplæringsloven § 12-2
- Opplæringsloven § 12-3
- Opplæringsloven § 12-4
- Opplæringsloven § 10-7

Refleksjonsspørsmål

- Hva er digital inkludering i og utenfor klasserommet?
- Hva tenker vi er skolens rolle når noen blir holdt utenfor digitalt?

- Hvordan involverer vi elever og foreldre i arbeidet med inkludering på digitale plattformer?